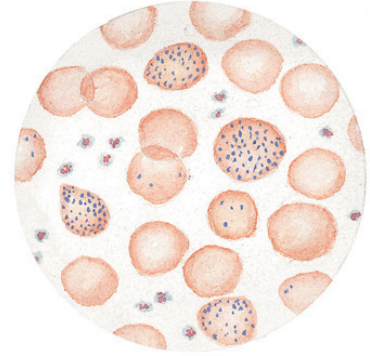

พิษตะกั่ว (Lead poisoning)

พิษตะกั่ว (Lead poisoning) คืออะไร?

พิษตะกั่ว คือภาวะที่ร่างกายมีตะกั่วสะสมในระดับสูงเกินไปจนเกิดผลเสียต่อสุขภาพ ตะกั่วเป็นโลหะหนักที่ร่างกายไม่สามารถขับออกได้ง่าย จึงสะสมในเลือด กระดูก และอวัยวะสำคัญ เช่น สมอง ไต และตับ หากปล่อยทิ้งไว้อาจทำให้เกิด ความเสียหายถาวร

สาเหตุของพิษตะกั่ว

เราสามารถได้รับตะกั่วได้หลายทาง โดยเฉพาะจากสิ่งแวดล้อมและของใช้บางชนิด

1. แหล่งในบ้านและของใช้ส่วนตัว

- สีบ้านเก่า ของเล่นเด็กเก่า เครื่องใช้เคลือบสีบางชนิด
- น้ำประปาที่ผ่านท่อเก่าที่มีตะกั่ว

2. แหล่งจากอุตสาหกรรมและงานอาชีพ

- การทำงานในโรงงานแบตเตอรี่ สี โลหะ หรือการผลิตท่อและอุปกรณ์โลหะ
- สูดฝุ่นหรือควันจากโรงงานที่มีตะกั่ว

3. อาหารและน้ำ

- น้ำดื่มหรืออาหารที่ปนเปื้อนตะกั่ว
- บางเครื่องเคลือบอาหารเก่า เช่น หม้อหรือถ้วยบางประเภท

อาการของพิษตะกั่ว

เด็ก มักมีอาการที่สังเกตได้ยากในตอนแรก แต่สามารถส่งผลกระทบต่อพัฒนาการและสมอง:

- พัฒนาการช้า เรียนรู้หรือพูดช้า
- สมาธิสั้น ก้าวร้าวหรือหงุดหงิดง่าย
- ปวดท้อง ท้องผูก เบื่ออาหาร คลื่นไส้ อาเจียน
- ในกรณีรุนแรง: ชักหรือโคม่า

ผู้ใหญ่ มักมีอาการดังนี้:

- อ่อนเพลีย เหนื่อยง่าย ปวดศีรษะ
- ปวดท้อง ท้องผูก หรือปัญหาเกี่ยวกับระบบย่อยอาหาร
- ความดันสูง ปัญหาไต
- ระบบประสาทเสื่อม กล้ามเนื้ออ่อนแรง
- ในกรณีรุนแรง: ชัก โคม่า หรือไตวาย

****หมายเหตุ: การรักษาเฉพาะตัวอาจต้องอยู่ภายใต้การดูแลของแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ****

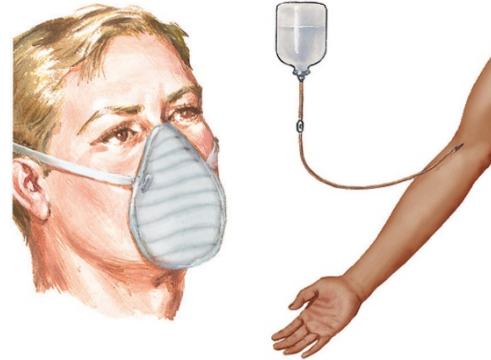
การวินิจฉัยพิษตะกั่ว

1. ประวัติการสัมผัสตะกั่ว เช่น ทำงานกับสีหรือโลหะเก่า ไข่ของเล่นเก่า
2. ตรวจเลือดหาตะกั่ว (Blood lead level, BLL) เพื่อประเมินปริมาณตะกั่วในร่างกาย
3. ตรวจปัสสาวะหรืออวัยวะอื่น ๆ ในกรณีที่มีพิษรุนแรง
4. อาจทำ X-ray เพื่อดูการสะสมของตะกั่วในกระดูก

การรักษา

1. ดัดแหล่งสัมผัสตะกั่ว ให้เร็วที่สุด
2. รักษาตามอาการ เช่น ปวดท้อง ปวดศีรษะ คลื่นไส้
3. การใช้ยาขับตะกั่ว (Chelation therapy)
 - สำหรับผู้ที่มีระดับตะกั่วในเลือดสูง
 - ตัวอย่างยา: EDTA, DMSA, Dimercaprol
4. ดูแลภาวะแทรกซ้อน เช่น ไตวายหรือชัก

การป้องกัน

- หลีกเลี่ยงการสัมผัสตะกั่ว จากของใช้เก่า โรงงาน หรือสภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย
- ล้างมือและล้างผักผลไม้ให้สะอาด ก่อนรับประทาน
- ตรวจสอบน้ำประปาและสีบ้านเก่า หากอาศัยในบ้านที่สร้างก่อนปี 2523 (ซึ่งอาจมีสีตะกั่ว)
- ให้เด็กเลี่ยงของเล่นเก่า หรือของที่มีตะกั่ว

ควรหรือไม่ควร

- ✓ ควรตรวจและรักษาอย่างรวดเร็ว เพราะตะกั่วสะสมสามารถทำลายสมองและอวัยวะถาวร
- ✓ ควรหลีกเลี่ยงแหล่งตะกั่ว ทั้งในบ้านและที่ทำงาน
- ✗ ไม่ควรปล่อยทิ้งไว้นาน เพราะอาการอาจรุนแรงและถาวร

สรุป

พิษตะกั่วเกิดจากการสะสมตะกั่วในร่างกายจากอาหาร น้ำ ของเล่นเก่า หรือการทำงานกับโลหะ ทำให้สมอง ไต และระบบเลือดเสียหายได้ ควรหลีกเลี่ยงแหล่งตะกั่วและรักษาโดยแพทย์ รวมถึงใช้ยาขับตะกั่วเมื่อระดับสูง เพื่อป้องกันอาการรุนแรงถาวร

